

TURISTICKE TRASY

LYŽIARSKE TRASY, TRASY NA VODNÝCH TOKOCH, NÁUČNÉ CHODNÍKY, KONSKE TRASY

Značené turistické trasy majú na Slovensku veľmi dlhú tradíciu. Prvé trasy boli vyznačené už v roku 1874 v Štiavnických vrchoch. Dnes je na území Slovenska približne 13 500 km značených turistických trás. Vďačíme za to dobrovoľným značkárom Klubu slovenských turistov (KST), ktorí je zriaďovateľom druhej väčšiny turistických trás. V súčasnosti môže byť zriaďovateľom turistickej trasy akýkoľvek subjekt, musí sa však samozrejme riadiť platnými zákonnimi (pozri kapitolu *Prehľad informačných zdrojov*) a tiež STN 01 8025.

Odporučame vždy sa na kontaktovať na značkárov KST, ktorí majú všetky potrebné informácie, pridelia turistickej trase evidenčné číslo a zabezpečia jej vyznačenie aj v mapách (pozri www.kst.sk/značenie).

Podľa STN 01 8025 je „turistická trasa“ vytýčený smer turistickej značnej cesty, chodníka a pod. v teréne alebo v intraviláne, pripadne jej záklas. Turistickej trasy sa označujú turistickým značením nie len pre informáciu o vytýčenom smere, ale upozorňujú aj na turistický, vlastivedne a kultúrno-historicky významné objekty. „Turistické značenie“ je turistický informačný systém poskytujúci informácie pri pohybe po stanovených trasach v teréne alebo intraviláne, ako aj pri plavbe na turistických plavidlach. Turistickej trasy sú teda nie len pešie, ale aj lyžiarske trasy a trasy na vodných tokoch. Medzi turistické trasy sú podľa STN 01 8025 zaradené aj náučné chodníky. Pomôckou pri tvorbe náučných chodníkov môže byť „Metodické usmernenie pre tvorbu náučných chodníkov“ Štátnej ochrany prírody, ktoré je integrimým materiálom vzťahujúci sa na náučné chodníky zriaďované ŠOP. Pracovníci ŠOP sú ochotní pomáhať pri tvorbe náučných chodníkov najmä z odborného hľadiska. Zriaďovateľom náučných chodníkov môže byť akýkoľvek subjekt.

Turistické trasy sa rozdeľujú podľa dôležitosti významu podľa farieb v tomto poradí od najdôležitejšej červená, modrá, zelená, žltá. Tieto farby nemajú bezpečnostný význam v zmysle STN 01 8010, t.j. neoznačujú náročnosť trasy. Náučný chodník, trasa na vodnom toku a lyžiarska trasa majú svoje špecifické značenie bez farebného rozlíšenia dôležitosti alebo náročnosti. Všetky informácie o turistickom značení je možné nájsť v STN 01 8025, ktorá popisuje druhy značiek, ich tvar, rozmery, farbu, technické vyuhotovenie a spôsob umiestnenia. Podrobnejšie informácie k značeniu turistickej lyžiarskej trasy sú v STN 01 8028.

Cyklotrasy ako druhé najrozšírenejšie trasy pre turistov avšak so špecifickými potrebami majú svoju vlastnú STN 01 8028 (pozri kapitolu *Prehľad informačných zdrojov*).

Konské trasy zatiaľ nie sú v našej legislatíve upravené okrem ustanovení Zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z., ktoré v územiah od tretieho stupňa ochrany prírody (národný park a vyššie) zakazujú jazdu na koni. Predpokladáme, že v blízkej budúnosti budú aj u nás vytvorené normy pre jazdenie na koni v prírode, pretože záujem o túto aktivitu zo strany turistov narastá.

Pri tvorbe, budovaní, značení turistických trás treba postupovať vždy individuálne v závislosti od toho, akým územím prechádzame (voľná krajina, chránené územie), či robíme terénné úpravy, či umiestňujeme značky na existujúce plochy alebo osádzame informačné zariadenia a iné. Schvalovací postup je uvedený v kapitole *Doporučený model legislatívneho postupu značenia trás v SR*.

Na vyznačenie trás odporúčame využiť škôlenných značkárov KST (KST dostáva dotáciu MŠ SR na značenie turistických trás). V každom prípade nezabudnite vyznačenú trasu nahlásiť KST, ktorý jej pridelí evidenčné číslo a označíte trasu Vojenskému kartografickému ústavu v Harnanci, ktorý ju zanesie do mapových podkladov.

str.5

Postup vyznačenia turistickej trasy

Predbežne navrhnite trasu (napr. podľa mapy, podľa miestnych znalostí).

Dôkladne overte možnosť vedenia trasy v teréne, snažte sa vyhnúť akýmkoľvek zásahom do krajiny.

Zistite majiteľov, resp. správcov pozemkov a objektov, kam chcete umiestňovať značky a informačné zariadenia (napr. stĺpky, tabule) a získajte ich písomný súhlas.

V prípade, že chcete viesť trasu chráneným územím v 2., 3. a 4. stupni ochrany (napr. chránená krajinná oblasť, národný park), potrebujete súhlas s jej vyznačením od príslušného krajského úradu.

V prípade, že chcete viesť trasu územím s 5. stupňom ochrany (zväčša prírodná rezervácia, chránený areál, prírodná pamiatka, chránený prírodný park, chránené vtáctie územie), potrebujete výnimku Ministerstva životného prostredia SR.

Na umiestnenie osádzania informačných zariadení (napr. stĺpky, tabule) vo voľnej krajine a v chránenej krajinej oblasti potrebujete povolenie stavebného úradu (v tomto prípade obce). Na osádzanie informačných zariadení v národnom parku potrebujete súhlas okresného úradu ako orgánu ochrany prírody. Nezabudnite, že k povoleniu umiestnenia informačného zariadenia potrebujete písomný súhlas majiteľov, resp. správcov pozemkov a objektov, na ktoré budete zariadenie umiestňovať. Od 4. stupňa ochrany prírody je zakázané umiestňovať informačné zariadenia, je to možné len s výnimkou MŽP SR.

V prípade, že budete pri budovaní trasy robiť terénné úpravy (napr. odstraňovanie pôdneho krytu, vyhlbovanie nových ciest, teda úpravy, ktoré podstatne menia vzhľad prostredia alebo odtokové pomerá), potrebujete povolenie terénnych úprav od stavebného úradu. Pri väčšom rozsahu zásahov do krajiny (napr. vytváranie umelých prekážok, násypov, ...) je potrebné stavebné povolenie. Osádzanie stĺpkov a tabuľ nie sú terénné úpravy.

Nezabudnite vyznačenú trasu nahlásiť Klubu slovenských turistov v Bratislave, ktorý jej pridelí evidenčné číslo a označíte trasu Vojenskému kartografickému ústavu v Harnanci, ktorý ju zanesie do mapových podkladov, aby sa mohla objaviť v tlačených turistických mapách.

Schvalovací postup značenia trás je uvedený v kapitole *Doporučený model legislatívneho postupu značenia trás v SR*.

